

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลในการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีกับ
ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์

นายอนุพันธ์ เฟ็งแป้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2385-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN INFORMATION CONTENT OF ANNUAL ACCOUNTING REPORT
RELEASES AND SECURITY PRICES AND TRADING VOLUME

Mr. Anupon Pengpaan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program in Accounting

Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

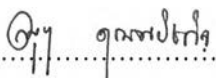
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

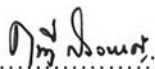
ISBN 974-53-2385-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลในการประกาศรายงานทางบัญชี
ประจำปีกับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์
โดย นายอนุพันธ์ เฟ็งแป้น
สาขาวิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณนิภา รอดวรรณะ

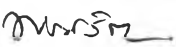
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนุชา คุณphanichit)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดุสิต สงวนชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณนิภา รอดวรรณะ)

..... กรรมการ
(คุณพรสร้อย รุ่งเจริญกิจกุล)

อนุพนธ์ เพิ่งแป้น : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลในการประกาศรายงานทางบัญชีกับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ (THE RELATIONSHIP BETWEEN INFORMATION CONTENT OF ANNUAL ACCOUNTING REPORT RELEASES AND SECURITY PRICES AND TRADING VOLUME)

อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณนิภา รอดวรรณะ, 91 หน้า. ISBN 974-53-2385-3

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลในการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีกับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์ (Event Study) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 51 บริษัท การศึกษาในครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนาคือค่าเฉลี่ยเลขคณิตในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติเชิงอนุมานคือการใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเดี่ยวในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า รายงานทางบัญชีประจำปีมีคุณค่าของข้อมูล โดยการทดสอบจากผลตอบแทนเกินปกติที่สูงขึ้นและราคาซื้อขายยกเว้นปริมาณการซื้อขาย แสดงว่านักลงทุนได้ใช้และตอบสนองต่อรายงานทางบัญชีประจำปีที่ประกาศด้วยการกำหนดราคาซื้อขายหลักทรัพย์เท่านั้น โดยสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีมีคุณค่าของข้อมูลโดยเฉพาะทางด้านราคาซื้อขายหลักทรัพย์

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่านักลงทุนได้ให้ความสนใจและใช้รายงานทางบัญชีประจำปี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกฎเกณฑ์ การจัดทำและการนำเสนอรายงานทางบัญชีประจำปี ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับจากการใช้ข้อมูลทางบัญชีจากรายงานทางบัญชีประจำปี

ภาควิชา..... การบัญชี.....

สาขาวิชา..... การบัญชี.....

ปีการศึกษา..... 2548.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *อนุพนธ์ เพิ่งแป้น*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *พรรณนิภา รอดวรรณะ*.....

4682504126 : MAJOR ACCOUNTING

KEYWORD: INFORMATION CONTENT/ACCOUNTING REPORT RELEASES/
PRICE AND TRADING VOLUME

ANUPON PENGPAAN : THE RELATIONSHIP BETWEEN INFORMATION
CONTENT OF ANNUAL ACCOUNTING REPORT RELEASES AND
SECURITY PRICES AND TRADING VOLUME. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF. PANNIPA RODWANNA, Ph.D., 91 pp. ISBN 974-53-2385-3

This thesis is an empirical research of an event study in investigating the relationship between information content of annual accounting report announcement and security prices and volume of 51 listed companies in The Security Exchange of Thailand. Descriptive statistics are arithmetic mean and inferential simple regression analysis is used in the relationship analysis.

The results are found that, there is the information content of annual accounting report announcement by investigating the abnormal return and prices except the trading volume. This mean that the investors have used and reacted to such announcements only in the relationship of security prices. In conclusion, the annual accounting report announcements have information content especially in trading prices.

The contribution of this study is that the investors are interested in annual accounting report, thus the organization related to regulation setting should consider the benefit of the users.

Department.....Accountancy..... Student's signature.....*Sup Pong*.....
Field of study.....Accounting..... Advisor's signature.....*Pannipa Rodwanma*.....
Academic year.....2005.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณนิภา รอดวรรณะ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอความคิดเห็นที่มีคุณค่าต่อการศึกษา ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เรียบร้อยสมบูรณ์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดุษฎี สงวนชาติ และอาจารย์พรสรัญ รุ่งเจริญกิจกุล ที่ท่านได้กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ตลอดจนคำแนะนำดี ๆ ที่มีต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมถึงกราบขอบพระคุณ อาจารย์รัฐชัย ศีลาเจริญ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการศึกษา ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการศึกษาที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิทยานิพนธ์รวมถึงคณาจารย์ในภาควิชาการบัญชีทุกท่านที่ได้เสริมสร้างความรู้และทักษะของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต ตลอดจนคณาจารย์จากวิทยาลัยพัฒนศึกษการธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนศึกษการพระนคร สำหรับการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในสาขาวิชาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี-ต้นทุน ตามลำดับ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุนันต์และคุณแม่ศรีสุดา รวมถึงสมาชิกทุกคนในครอบครัวของข้าพเจ้า ที่เป็นกำลังใจและแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้คำแนะนำดี ๆ สนับสนุนและช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าด้วยดีตลอดมา

ความดีที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบุพการี และครูบาอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับข้าพเจ้า ส่วนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นข้าพเจ้าขออ้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3. ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4. ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
1.5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7. วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.8. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1. แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางบัญชี.....	7
2.1.1. แม่บทการบัญชี.....	8
2.1.2. รายงานทางบัญชีประจำปี.....	10
2.2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.2.1. ทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพ.....	14
2.2.2. สมมติฐานตลาดประสิทธิภาพ.....	14
2.2.3. การทดสอบการมีประสิทธิภาพของตลาด.....	17
2.2.4. ทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์และตัวแบบทางการตลาด.....	19
2.2.5. การวิจัยตลาดทางบัญชี.....	21

2.3.	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.3.1.	แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน	22
2.3.2.	การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์.....	25
2.3.3.	วิธีวิจัยเพื่อศึกษาความมีคุณค่าของรายงานทางบัญชี.....	28
2.4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
3.1.	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
3.1.1.	คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
3.1.2.	เงื่อนไขในการกำจัดอิทธิพลจากข้อมูลข่าวสารอื่น.....	42
3.2.	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3.2.1.	เครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผล.....	43
3.2.2.	วิธีการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์.....	43
3.2.3.	ตัวแบบที่ใช้วัดค่าและสถิติที่ใช้ทดสอบ.....	49
3.3.	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.4.	สมมติฐานในการวิจัย.....	50
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4.1.	ผลการวิเคราะห์.....	53
4.1.1.	การวิเคราะห์ผลจากผลตอบแทนเกินปกติ.....	53
4.1.2.	การวิเคราะห์ผลจากปริมาณการซื้อขายแทนเกินปกติ.....	62
4.2.	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ.....	65
4.3.	ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม.....	72
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
5.1.	สรุปผลการวิจัย.....	78
5.2.	อภิปรายผลการวิจัย.....	81
5.3.	ข้อเสนอแนะ.....	82
	รายการอ้างอิง.....	84

ณ

หน้า

ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก. รายชื่อหลักทรัพย์และรายชื่อบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	89
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	91

สารบัญญัตราสาร

ตาราง	หน้า
1.1. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	6
2.1. รายงานทางบัญชีประจำปีทีนิตบุคคลต้องจัดทำ.....	12
3.1. แสดงการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	43
4.1. แสดงผลตอบแทนเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2545.....	56
4.2. แสดงผลตอบแทนเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2546.....	58
4.3. แสดงผลตอบแทนเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2547.....	60
4.4. แสดงปริมาณการซื้อขายเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2545.....	66
4.5. แสดงปริมาณการซื้อขายเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2546.....	68
4.6. แสดงปริมาณการซื้อขายเกินปกติของแต่ละวัน ปี 2547.....	70
4.7. แสดงผลการทดสอบทางสถิติของค่าเฉลี่ยผลตอบแทนเกินปกติ ปี 2545.....	75
4.8. แสดงผลการทดสอบทางสถิติของค่าเฉลี่ยผลตอบแทนเกินปกติ ปี 2546.....	76
4.9. แสดงผลการทดสอบทางสถิติของค่าเฉลี่ยผลตอบแทนเกินปกติ ปี 2547.....	77
5.1. แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลแยกตามสมมติฐาน.....	81

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 แสดงการกำหนดช่วงเวลาในการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์.....	26
2.2 แสดงการคำนวณหาผลตอบแทนที่คาดหวังตามวิธี Fixed Window.....	33
2.3 แสดงการคำนวณหาผลตอบแทนที่คาดหวังตามวิธี Moving Window.....	34
3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคัดเลือกในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม.....	44
3.2 แสดงการกำหนดช่วงเวลาในการประยุกต์การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์.....	45
4.1 แสดงแผนภูมิเส้นของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2545.....	57
4.2 แสดงแผนภูมิแท่งของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2545.....	57
4.3 แสดงแผนภูมิเส้นของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2546.....	59
4.4 แสดงแผนภูมิแท่งของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2546.....	59
4.5 แสดงแผนภูมิเส้นของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2547.....	61
4.6 แสดงแผนภูมิแท่งของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2547.....	61
4.7 แสดงแผนภูมิเส้นของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2545.....	67
4.8 แสดงแผนภูมิแท่งของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2545.....	67
4.9 แสดงแผนภูมิเส้นของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2546.....	69
4.10 แสดงแผนภูมิแท่งของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2546.....	69
4.11 แสดงแผนภูมิเส้นของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2547.....	71
4.12 แสดงแผนภูมิแท่งของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน ปี 2547.....	71